

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 18470/2022
14.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ... са боравиштем у Републици ..., ..., чији је пуномоћник Вања Ковачевић адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Борислав Шушњар, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиле-противтужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 266/22 од 23.06.2022. године, у седници одржаној 14.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле-противтужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 266/22 од 23.06.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 937/21 од 21.03.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен прецизирани тужбени захтев тужиле-противтужене. Ставом другим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев туженог-противтужиоца. Ставом трећим изреке, разведен је брак странака закључен у ... дана 16.05.2019. године, заведен под текућим бројем ... за 2019. годину, на основу члана 41. Породичног закона. Ставом четвртим изреке, заједничко дете парничних странака мал. ВВ рођена ... године у ..., поверена је на самостално вршење родитељског права мајци АА и одређено је пребивалиште детета на адреси пребивалишта мајке. Ставом четвртим изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетног детета странака са оцем ББ на начин ближе описан у том делу изреке, с тим да ако се у том периоду оствари задовољавајући степен блискости и поверења између оца и детета контакти се могу организовати и на територији места боравишта оца, а након треће године живота одређен је модел виђења малолетног детета странака са оцем на начин ближе описан у том делу изреке. Ставом петим изреке, обавезан је тужени-противтужилац као отац да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа износ од 8.000,00 динара месечно почев од дана подношења тужбе па убудуће док за то постоје законски услови, на начин ближе описан у том делу изреке. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован прецизирани тужбени захтев тужиле-противтужене у делу којим је тражила да се уреди начин одржавања личних односа малолетног детета странака са оцем на начин да се њихови контакти одвијају сваког другог петка у месецу у периоду од 10 до 13 часова у Ставом седмим изреке, одбијен је као неоснован прецизирани тужбени захтев туженог-противтужиоца којим

је тражио да се заједничко дете парничних странака мал. ВВ повери њему као оцу на самостално вршење родитељског права, да се обавезе тужила-противтужена да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно износ од 5.000,00 динара, да се уреди начин одржавања личних односа мајке и малолетног детета по предлогу мајке. Ставом осмим изреке, усвојен је предлог тужиле-противтужене за одређивање привремене мере којом је малолетно дете поверено њој на самостално вршење родитељског права до правноснажног окончања поступка. Ставом деветим изреке, делимично је усвојен је предлог туженог-противтужиоца за одређивање привремене мере којом се уређују лични односи између оца малолетног детета и малолетног детета уз присуство мајке у близини од 200м, на начин ближе одређен у том делу изреке, док је одбијен као неоснован део предлога за одређивање привремене мере који се односи на одржавање личних контаката оца и детета, без присуства мајке. Ставом десетим изреке, констатовано је да ова привремена мера траје до правноснажног окончања поступка. Ставом једанаестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 266/22 од 23.06.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле-противтужене и потврђена првостепена пресуда у побијеном делу којем је одлучено о уређењу личних контаката између малолетне ВВ и туженог-противтужиоца ББ и усвојен предлог туженог-противтужиоца за одређивање привремене мере.

Против правноснажне другостепене пресуде тужила-противтужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиле-противтужене није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Такође, неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП с`обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди. Супротно тврдњи ревидента, овај суд сматра да је другостепени суд оценио битне жалбене наводе.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак 16.05.2019. године у ... у ком је рођено заједничко дете млт. ВВ (... године). Брачна заједница парничних странака прекинута је 08.05.2021. године, када је због озбиљно и трајно поремећених односа међу парничним странкама, као и због тога што је осећала вербално и психичко злостављање од стране супруга, тужила-противтужена са малолетним дететом трајно напустила заједницу живота са туженим-противтужиоцем и отишла да живи код својих родитеља у У току ове парнице одређена је привремена мера и заједничко дете странака поверено је на самостално вршење родитељског права туженој-противтужиљи и уређени су лични односи мал. детета са оцем. Тужила-противтужена (рођена ... године) запослена је у фирми „...“ у ..., где остварује месечну зараду у износу од 540 КМ. Са малолетним дететом живи код својих родитеља у ... у породичној кући, где имају своју собу и све услове за живот. Помоћ у бризи око детета пружају јој родитељи који су пензионери. Тужени-противтужилац

(рођен ... године) има завршену средњу стручну школу и запослен је у фирми „...“ где остварује месечну зараду у износу од 35.000,00 динара. Живи у породичној кући у ..., сам у одвојеном домаћинству, а његови родитељи и брат живе у истом дворишту. Тужени-противтужилац је више пута одлазио у Центар за социјални рад ... како би остварио контакт са дететом, али није могао да остане насамо са мал. ВВ због чега је изразио жељу да му се омогући несметано виђање са ћерком као и жељу да мал. ћерка проводи викенд у Мал. ВВ је позитивно реаговала како на оца тако и на бабу и деду по оцу (када је у просторије Центра за социјални рад у ... долазио је са својим родитељима) па су остварени успешни лични контакти. Из налаза и мишљења Центра за социјални рад ... (где тужена-противтужиља и мал. дете имају боравиште) утврђено је да је у најбољем интересу малолетног детета да буде поверено мајци на самостално вршење родитељског права, а према налазу Центра за социјални рад Нови Сад (где тужени-противтужилац има пребивалиште), одређен је начин одржавања личних односа између оца и мал. детета до навршене треће године живота малолетне ВВ и након треће године живота детета, али само ако се у првобитном периоду оствари задовољавајући степен блискости и поверења између оца и детета. Центар за социјални рад ... доставио је налаз и стручно мишљење од 14.02.2022. године у ком је садржано мишљење психолога мр. Младенке Убипариповић, да је у циљу стварања средине које ће погодовати за најбољи раст и развој малолетног детета, мал. ВВ треба да живи са мајком, али јој омогућити да свакодневно виђа оца путем видео позива у трајању онолико колико то мал. ВВ жели тог дана, те да јој омогући да два викенда месечно проводи са оцем. Центар за социјални рад Новог Сада доставио је суду мишљење 21.02.2022. године, да иако су нарушени партнерски односи између парничних странака ББ адекватно функционише као родитељ има реалан увид у узрасно-развојне потребе малолетног детета и мотивисан је да пружи детету живот у стабилном породичном окружењу. Нижестепени судови су ценили налаз Центра за социјални рад ... који је био мишљења да мал. дете треба поверити мајци ради самосталног вршења родитељског права, а са оцем да одржава личне односе по моделу предложеном од стране Центра за социјални рад ..., одређеном у изреци првостепене пресуде.

Код утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право када су тужиљи-противтуженој доделили самостално вршење родитељског права и уредили начин одржавања личних односа малолетног детета и туженог-противтужиоца, налазећи да је у актуелној породичној ситуацији таква одлука у најбољем интересу малолетног детета, у смислу одредби члана 6. и 266. Породичног закона и члана 9. став 3. Конвенције о правима детета.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом неосновано побија правноснажна пресуда.

Неосновани су наводи ревизије којима се указује на битне повреде одредаба поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези члана 271. ЗПП те да је суд донео побијену пресуду без ангажовања вештака, који би рекао шта је у најбољем интересу детета, имајући у виду да је суд поступио у смислу члана 270. ПЗ, а тужиља-противтужена примедбама није довела у сумњу стручност сачињеног извештаја у делу који се тиче предложеног модела личних контаката детета са оцем. Није било потребе за извођењем доказа од стране судског вештака, јер је суд донео одлуку на основу мишљења Центра за социјални рад, који је своје стручно мишљење дао у складу са правилима струке. Наиме, мишљења оба органа старатељства су сагласна у погледу модела виђања малолетног детета и оца. Сходно наведеном, одлука суда да се виђање до навршене

треће године детета одвија искључиво на територији града ...у непосредној близини мајке око 200 м (како би у случају тражења мајке од ВВ ова била у њеном присуству), а након треће године живота детета одређен је шири модел виђања мал. детета са оцем (само ако се у првобитном периоду оствари задовољавајући степен блискости и поверења између оца и детета) оправдана је изведеним доказима јер постоји изричит предлог органа старатељства у том правцу уз сугерисање редовних контаката са другим родитељем путем савремених друштвених комуникација (скајп, вибер...). Наиме, уколико модел виђања утврђен одлуком суда (до навршене треће године детета) буде заживео и мал. ВВ буде са оцем изградила емоционалну релацију и превазишла сепарационе потешкоће, по налажењу Врховног касационог суда, у интересу је мал. ВВ (која ће у међувремену порастати) да се њени контакти са оцем одвијају без присуства мајке, на начин одређен нижестепеним пресудама. Имајући у виду наведено, правилно је примењено материјално право и уређен начин одржавања личних односа оца и малолетног детета, у смислу члана 61. и члана 78. став 3. ПЗ, па нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Неосновани су ревизијски наводи тужиле-противтужене којима се оспорава правилност другостепене одлуке, јер је побијеном одлуком у смислу чланова 6, 61. и 266. став 1. ПЗ, уређен начин одржавања контакта туженог-противтужиоца са мал. ВВ који модел омогућава одржавање и даље развијање адекватних личних односа између малолетног детета и оца, посебно имајући у виду узраст, пол, емоционалне и развојне потребе детета. Према утврђеном моделу, виђање детета са оцем остварује се на уобичајени начин. Евентуалне тешкоће у виђању се на најбољи начин могу превазићи договором родитеља. Начин одржавања личних односа малолетног детета и туженог-противтужиоца уређен је на основу мишљења органа старатељства који је имао у виду све околности конкретног случаја, а нижестепени судови су поред правилне оцене стручног мишљења Центра за социјални рад Нови Сад и Центра за социјални рад ..., правилно оценили и све друге чињенице утврђене изведеним доказима током првостепеног поступка и то првенствено развојне потребе малолетног детета, као и спремност и мотивацију оца да одржава контакте са малолетним дететом имајући у виду најбољи интерес детета у смислу члана 266. став 1. ПЗ, Поред тога, мајка има обавезу да припрема дете за контакте са оцем у смислу подстицања детета да се са оцем види и проводи време. Такође, отац је у обавези да испланира и да квалитетно проводи време са својим дететом све у циљу елиминисања негативних последица нарушених родитељских односа.

Осталим наводима ревизије понављају се жалбени разлози о којима се другостепени суд већ изјаснио, дајући разлоге које прихвата и Врховни касациони суд.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић